KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 31.1.2020 r.
COM(2020) 43 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

Z REALIZACJI ZALECEŃ GRUPY MĘDRCÓW WYSOKIEGO SZCZEBLA DS. EUROPEJSKIEJ INFRASTRUKTURY FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU

Wprowadzenie

W swoich konkluzjach z dnia 5 grudnia 2019 r. dotyczących wzmacniania europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju Rada wezwała Komisję do podjęcia działań, we współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ), w związku z szeregiem zaleceń określonych przez grupę mędrców wysokiego szczebla[1] („grupa mędrców"). W zaleceniach tych omówiono kroki mające na celu zwiększenie elastyczności i skuteczności ram dla inwestycji zewnętrznych. W tym kontekście Rada w szczególności zwróciła się do Komisji Europejskiej i ESDZ, by do końca stycznia 2020 r. przedstawiły Radzie sprawozdanie na temat środków, jakie należy podjąć w celu wzmocnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju[2]. Celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie, w odniesieniu do każdej z konkluzji Rady, w jaki sposób służby Komisji oraz ESDZ, przy wsparciu Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa / Wiceprzewodniczący Komisji („wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący"), zamierzają zapewnić odpowiednie działania następcze.

W swoich konkluzjach Rada zgodziła się z opinią grupy mędrców, iż istnieje potrzeba uczynienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju silniejszą, bardziej elastyczną, zintegrowaną, spójną, strategiczną i dostosowaną do potrzeb w zakresie zmiany klimatu i rozwoju, zwłaszcza w Afryce i w regionach objętych polityką sąsiedztwa. Rada zaaprobowała szereg krótkoterminowych środków zaproponowanych w sprawozdaniu grupy mędrców oraz nakreśliła dalsze działania mające na celu przygotowanie debaty politycznej na temat możliwej reformy instytucjonalnej[3]. W swoich konkluzjach Rada podkreśliła po pierwsze, że państwa członkowskie UE powinny, we współpracy ze służbami Komisji Europejskiej i ESDZ, pracować na rzecz lepszej koordynacji stanowisk UE na wielostronnych forach i w wielostronnych instytucjach rozwojowych, by zapewnić spójny, wpływowy przekaz UE.

W niniejszym sprawozdaniu w sprawie środków następczych na podstawie konkluzji Rady określono trzy najważniejsze obszary wymagające udoskonalenia: (i) koordynacja i spójność wśród podmiotów w dziedzinie rozwoju; (ii) komunikacja i działania informacyjne; oraz (iii) zdolności, wdrażanie i wewnętrzna koordynacja. We wszystkich tych obszarach podjęto już kilka z zalecanych działań, w tym różne działania strategiczne, polityczne lub operacyjne, lub planuje się realizację takich działań za pomocą zaproponowanego Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR)[4].

Ponadto w swoim komunikacie pt.: „W kierunku sprawniejszej architektury finansowej służącej inwestycjom poza Unią Europejską" z dnia 12 września 2018 r.[5] Komisja powtarza, że UE musi „sprawnie działać i być gotowa do dostosowywania oraz rozwijania swoich instrumentów finansowych i politycznych służących inwestycjom poza UE. W ten sposób będzie ona uzupełniać swój »zestaw narzędzi« stosowany tradycyjnie w ramach współpracy na rzecz rozwoju, aby wywiązać się ze swoich ambitnych zobowiązań dotyczących zrównoważonego rozwoju"; Komisja uważa

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/40967/efad-report_final.pdf
[2] Pkt 25 Konkluzji Rady w sprawie wzmocnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju.
[3] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/05/financial-architecture-for-development-council-adopts-conclusions-on-the-way-forward
[4] https://eur-lex.europa.eu/procedure/PL/2018_243
[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=COM:2018:0644:FIN

również, że potrzeba przyjęcia podejścia opartego na ściślejszej współpracy jest głównym priorytetem. W związku ze wspomnianym komunikatem Komisja odbyła dwa posiedzenia – w październiku 2018 i styczniu 2019 r. – z państwami członkowskimi i ich instytucjami finansowania rozwoju, międzynarodowymi instytucjami finansowymi i Parlamentem Europejskim, które poświęcone były działaniom na rzecz tworzenia sprawniejszej architektury finansowej służącej inwestycjom poza Unią Europejską. Komisja jest gotowa do podjęcia dalszych kroków określonych w niniejszym sprawozdaniu oraz przyjmuje z zadowoleniem konkluzje Rady i zalecenia grupy mędrców w sprawie tworzenia bardziej skutecznej infrastruktury finansowej.

Kluczowy obszar nr 1: Koordynacja i spójność podmiotów działających na rzecz rozwoju, wysiłki zaplanowane oraz podejmowane przez służby Komisji i ESDZ

W konkluzji nr 18 Rada ZACHĘCA Komisję Europejską i ESDZ, w tym za pośrednictwem sieci delegatur UE, aby zwiększyły wysiłki na rzecz koordynacji europejskich podmiotów finansowania rozwoju w krajach partnerskich, m.in. poprzez wspólne wieloletnie programowanie na szczeblu krajowym z udziałem państw członkowskich, tworzenie platform krajowych – co zaproponowano również w sprawozdaniu grupy wybitnych osobistości grupy G-20 – oraz regionalnych instrumentów inwestycyjnych, uznających inne ramy, skupiających wszystkich odnośnych partnerów i zapewniających maksymalny wpływ na rozwój i poczucie odpowiedzialności krajów partnerskich. Działania te można ułatwić m.in. poprzez dalszą harmonizację praktyk sprawozdawczych wśród odnośnych podmiotów finansowania rozwoju.

Komisja Europejska oraz wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący, wspierani przez ESDZ i delegatury Unii, działają na rzecz wzmocnienia i promowania koordynacji wśród poszczególnych podmiotów finansowych działających na rzecz rozwoju europejskiego w krajach partnerskich.

Wysiłek ten odzwierciedla m.in. Europejski plan inwestycji zewnętrznych zainicjowany w 2017 r. Podstawowym założeniem Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych jest pomyślne wdrażanie działań łączonych, przy czym jest on jednym z głównych narzędzi UE mającym na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju oraz dalsze przyspieszanie inwestycji w krajach partnerskich objętych unijną polityką sąsiedztwa i Afryce Subsaharyjskiej. Komisja rozpoczęła wdrażanie nowej generacji instrumentów finansowych na podstawie podziału ryzyka (za pomocą gwarancji z budżetu UE), aby pozyskać znaczne dodatkowe środki zarówno ze strony inwestorów publicznych, jak i prywatnych. Europejski plan inwestycji zewnętrznych skupia unijne podmioty zewnętrzne (Komisja, wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący i delegatury Unii), państwa członkowskie i ich ambasady, instytucje finansowe i sektor prywatny, przyczyniając się także do osiągania celów Sojuszu Afryka–Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy[6] i europejskiej polityki sąsiedztwa.

---

[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1537433689163&uri=CELEX:52018DC0643

Europejski plan inwestycji zewnętrznych składa się z trzech filarów. Pierwszym z nich (Filar I) są finanse. Dzięki wykorzystaniu gwarancji budżetowych UE dzieli ryzyko, a dzięki łączeniu projektów pokrywa ona część kosztów projektu na rzecz rozwoju poprzez połączenie wsparcia finansowego UE (dotacje) z pożyczkami, kapitałem lub gwarancjami oferowanymi przez innych publicznych lub prywatnych inwestorów.

Drugim filarem Planu (Filar II) jest pomoc techniczna. W ramach tej pomocy finansuje się wsparcie ekspertów, którzy pomagają w opracowywaniu nowych projektów, umożliwiają lokalnym i unijnym przedsiębiorstwom opracowywanie planów biznesowych i wspierają rządy w przeprowadzaniu reform. Aby umożliwić realizację inwestycji, UE zapewnia pomoc techniczną, której celem jest wdrażanie gwarancji i przygotowanie projektów mogących uzyskać finansowanie z banków. Pomoc techniczna jest także niezbędna, by poprawić zdolność instytucji publicznych do poprawy klimatu inwestycyjnego. Od 2017 r. UE udzieliła pomocy technicznej, w ramach Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych, w kwocie ponad 500 mln EUR, aby wesprzeć określenie i poprawę jakości możliwych do zrealizowania projektów w ramach gwarancji i działań łączonych.

Ostatnim filarem Planu (Filar III) jest wspieranie klimatu inwestycyjnego. UE współpracuje ściśle z rządami w krajach partnerskich, aby pomóc im dopracować ramowe warunki, które uwzględniają inwestorzy podczas przeprowadzania ocen i podejmowania decyzji finansowych. UE pomaga również organizować spotkania rządów, przedsiębiorstw i instytucji finansowych w celu omówienia wyzwań w zakresie inwestycji.

Celem wniosku dotyczącego ISWMR jest zintegrowanie szeregu istniejących instrumentów finansowania zewnętrznego w jeden instrument, który dzięki wspólnym procesom i zarządzaniu przyczyni się do harmonizacji praktyk w zakresie rozwoju i poprawy spójności polityki. Gwarancje budżetowe będą po raz pierwszy zaprogramowane wraz z wszystkimi innymi formami pomocy (w art. 12 ust. 1 zaproponowanego rozporządzenia ustanawiającego ISWMR określono, że „wdrażanie tego rozporządzenia w przypadku programów o określonym zasięgu geograficznym odbywa się z wykorzystaniem wieloletnich programów indykatywnych i wielokrajowych programów indykatywnych"). Ponadto w zaproponowanym rozporządzeniu przewiduje się również wzmocnienie roli wspólnego programowania w przyszłości. W art. 10 ust. 2 przewidziano, że „w przypadku programowania krajowego preferowanym podejściem jest wspólne programowanie. Wspólne programowanie, w stosownych przypadkach, jest otwarte dla innych darczyńców".

Aby przyczynić się do maksymalizacji wpływu działań zewnętrznych UE, służby Komisji i ESDZ zachęcają do wspólnego programowania jako sposobu na zmniejszenie luki między Unią, państwami członkowskimi i partnerami rozwojowymi UE we wdrażaniu wsparcia na rzecz rozwoju w krajach partnerskich. Wspólne programowanie będzie preferowaną opcją na mocy rozporządzenia ustanawiającego ISWMR. Cel obejmuje budowanie wspólnego podejścia z państwami członkowskimi we wdrażaniu Filaru III Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych, tak aby jeszcze bardziej pogłębić koordynację i synergie trwających i planowanych działań, a jednocześnie poprawić klimat inwestycyjny z wykorzystaniem lokalnych mechanizmów koordynacji i poszczególnych obszarów wiedzy eksperckiej i sieci państw członkowskich, takich jak platforma zrównoważonej przedsiębiorczości dla Afryki (SB4A). Ponadto państwa członkowskie mogą pomagać, odgrywając istotną rolę w mobilizowaniu europejskich przedsiębiorstw, izb handlowych, agencji promocji handlu i inwestycji, agencji rozwoju oraz instytucji finansowania rozwoju. Należy również zwrócić uwagę, że UE jest największym partnerem MFW i Banku Światowego, jeżeli chodzi o zapewnianie krajom rozwijającym się pomocy technicznej wspierającej je w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju. W tym względzie należy zwiększyć widoczność UE.

Od 2006 r. dziewięć instrumentów inwestycyjnych wykorzystywanych na potrzeby działań łączonych[7] pełni funkcję mechanizmów służących uruchomieniu dodatkowego finansowania, by osiągnąć cele UE w zakresie rozwoju. Zarządom tych instrumentów przewodniczy Komisja Europejska, a zasiadają w nich przedstawiciele Komisji, wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący i państwa członkowskie UE (z instytucjami finansowania rozwoju jako obserwatorami); skupiają one zainteresowane strony i dokonują dalszych dostosowań polityki i interesów inwestycyjnych. Dzięki tym regionalnym instrumentom inwestycyjnym od 2007 r. przyciągnięto inwestycje warte ponad 50 mld EUR, przy czym wkład UE wyniósł około 4,5 mld EUR, co umożliwiło sfinansowanie kilkuset projektów ukierunkowanych przede wszystkim na sektory energii, środowiska i transportu. Ponadto działania łączone przyczyniły się do wsparcia bieżących reform w wielu krajach i sektorach, w których były realizowane, gdyż fizycznym inwestycjom towarzyszyły dyskusje na szczeblu politycznym, pomoc techniczna i usługi doradcze. [8]

Jednym z przykładów regionalnego instrumentu inwestycyjnego są ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich wprowadzone w 2009 r., które pełnią rolę regionalnej platformy dla sześciu krajów i umożliwiają skupienie UE, międzynarodowych instytucji finansowych, państw członkowskich, innych darczyńców i krajów partnerskich w obrębie jednolitej platformy, której celem jest omawianie priorytetów strategicznych w regionie oraz przebiegu pojedynczych priorytetowych inwestycji dwa razy w roku. Wartość dodana tych ram polega na zapewnieniu harmonizacji działań komunikacyjnych i sprawozdawczych wśród poszczególnych partnerów (np. dzięki sprawozdaniu monitorującemu, sprawozdaniu rocznemu w sprawie ram inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich, zarządzaniu stroną internetową ram inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich). W ramach inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich przewidziano finansowanie opracowania i wdrożenia priorytetowych projektów infrastrukturalnych na Bałkanach Zachodnich dzięki dotacjom z budżetu Unii i od 20 dwustronnych darczyńców, pożyczkom od uczestniczących instytucji finansowych oraz finansowaniu krajowemu. Od 2009 r. dzięki ramom inwestycyjnym dla Bałkanów Zachodnich wsparto 172 projekty o szacowanej wartości 18,3 mld EUR, przy czym kwotę 1 mld EUR przyznano również w ramach dotacji[9].

Biorąc pod uwagę powodzenie regionalnych instrumentów inwestycyjnych oraz uwzględniając zalecenia grupy wybitnych osobistości grupy G-20 w sprawie światowego ładu finansowego, Komisja w dalszym ciągu będzie działać za pośrednictwem regionalnych rad operacyjnych przewidzianych we wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego ISWMR, które pomagają skupiać wszystkich istotnych partnerów, maksymalizując tym samym wpływ na rozwój i odpowiedzialność kraju partnerskiego. Te regionalne rady operacyjne będą wydawać opinie w odniesieniu do gwarancji

[7]. Fundusz powierniczy UE na rzecz infrastruktury w Afryce, platforma na rzecz inwestycji w Afryce, Instrument Inwestycyjny dla Azji, Instrument Inwestycyjny dla Azji Środkowej, Instrument Inwestycyjny dla Pacyfiku, Instrument Inwestycyjny dla Ameryki Łacińskiej, Instrument Inwestycyjny dla Karaibów, sąsiedzki fundusz inwestycyjny i ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich.

[8] Ocena łączenia – sprawozdanie końcowe, grudzień 2016, zob. przypis 12 poniżej.

[9] https://wbif.eu/storage/app/media/Library/1.%20Governance/WBIF%20at%20a%20Glance%20Final_Nov19.pdf

budżetowych oraz działań łączonych zaproponowanych przez partnerskie instytucje finansowe w kontekście Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus (EFSD+) po 2020 r.[10]

Na poziomie ISWMR jako całości, rolą Komitetu ISWMR będzie pomoc we wzmacnianiu „centrum politycznego UE" przez organizowanie spotkań Komisji i państw członkowskich w celu omówienia najważniejszych decyzji dotyczących wieloletnich programów orientacyjnych, planów działania oraz środków[11]. W stosownych przypadkach w trakcie programowania odbędą się także konsultacje z innymi partnerami. Ponadto zadaniem rad zarządzania w ramach EFSD+ jest doradzanie w kwestiach dotyczących ogólnej orientacji strategicznej.

Delegatury Unii mogą wspierać platformy krajowe i pełnić funkcję punktów kontaktowych w ramach regularnych konsultacji z państwami członkowskimi i ich instytucjami finansowania rozwoju, lokalnymi zainteresowanymi stronami, międzynarodowymi instytucjami finansowymi i (w stosownych przypadkach) rządami. Ponadto filar III Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych jest ukierunkowany na reformy regulacyjne mające na celu poprawę klimatu inwestycyjnego. Prace te opierają się na zorganizowanym dialogu z sektorem prywatnym, którego celem jest uwzględnienie opinii tego sektora na temat ograniczeń dla działalności gospodarczej i priorytetowych reform.

Komisja będzie również działać na rzecz zapewnienia zaangażowania wszystkich istotnych podmiotów i zainteresowanych stron oraz będzie towarzyszyć krajom w opracowywaniu zintegrowanych krajowych ram finansowych, które są istotne na potrzeby mapowania wszystkich dostępnych środków finansowych (oficjalna pomoc rozwojowa (ODA), inwestycje, zasoby krajowe, przekazy pieniężne itp.), maksymalizacji wpływu na rozwój oraz zapewnienia odpowiedzialności kraju partnerskiego. Zapewni to skuteczność tych platform.

W konkluzji nr 19 Rada ZWRACA SIĘ do Komisji Europejskiej, by wzmocniła swoje istniejące zdolności w zakresie finansowania rozwoju w celu oceniania spójności projektów i propozycji inwestycyjnych z politykami UE zgodnie z jej kompetencjami.

Komisja Europejska w dalszym ciągu pracuje nad wzmocnieniem swoich zdolności w zakresie finansowania rozwoju na potrzeby oceny wniosków w sprawie programu inwestycyjnego oraz ich dostosowania do polityk UE.

Komisja uznaje jednak, że znaczący wzrost, jeżeli chodzi o gwarancje, które mają być obsługiwane przez Komisję w ramach EFSD+, może wymagać dalszej strategicznej realokacji, a nawet zwiększenia, zasobów ludzkich, kategorii pracowników i odpowiednich profilów, tak aby wzmocnić zdolności danych sektorów roboczych oraz zapewnić odpowiednie ukierunkowanie polityki w celu utrzymania wystarczających powiązań między inwestycjami wspieranymi przez UE, reformami politycznymi

[10] Przewiduje się, że regionalne rady operacyjne w ramach EFSD+ zostaną zwołane dla następujących regionów określonych we wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego ISWMR: sąsiedztwo; Afryka Subsaharyjska; Azja i kraje Pacyfiku; obie Ameryki i Karaiby. Zarządzanie zasobami z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej III, które mają zostać wykorzystane za pośrednictwem EFSD+, będzie się odbywać na podstawie istniejących struktur ram inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich.

[11] Zob. rozdział I wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego ISWMR („Programowanie").

promowanymi przez UE w krajach partnerskich a powiązanymi wysiłkami w zakresie tworzenia zdolności.

W latach 2014–2020 Komisja nadzorowała upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich (gwarancja budżetowa do 32,3 mld EUR) i uruchomiła Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR) obejmujący 28 zatwierdzonych gwarancji budżetowych o łącznym pokryciu 1,5 mld EUR. Dzięki temu nowemu instrumentowi Komisja poszerzyła wewnętrzną wiedzę ekspercką w zakresie oceny wniosków w sprawie programu inwestycyjnego. Proponuje się, aby po 2020 r. zwiększyć w sposób istotny wykorzystanie gwarancji budżetowych, mając na względzie przyciągnięcie większej ilości prywatnych inwestycji w celu wsparcia celów polityki unijnej. W ramach EFSD+ Komisja planuje podjąć dialog z szeregiem instytucji finansowych, aby zapewnić gwarancje budżetowe w wysokości 45 mld EUR, które mogłyby pokryć do 500 mld EUR inwestycji w projekty finansowania rozwoju. Ponadto Komisja będzie w dalszym ciągu zapewniać swój wkład w łączone działania na rzecz partnerskich instytucji finansowych, na przykład w postaci dotacji na pomoc techniczną, dotacji na inwestycje lub kapitału wysokiego ryzyka.

W tym względzie warto zauważyć, że instrumenty łączone Komisji otrzymały w 2016 r. obiecującą ocenę zewnętrzną[12] oraz ocenę Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który w 2014 r. opublikował pozytywne sprawozdanie w sprawie łączenia[13]. Ocena ta wykazała, że łączenie umożliwia UE szersze zaangażowanie i uzyskanie strategicznej przewagi – zwłaszcza w celu wsparcia dużych projektów infrastrukturalnych oraz prowadzenia współpracy z krajami, które są w okresie przejściowym między statusem kraju o niskim dochodzie a statusem kraju o średnim dochodzie. W wielu przypadkach łączenie przyniosło znaczącą wartość dodaną unijnej współpracy na rzecz rozwoju w oparciu o dotacje, a także zapewniło wartość dodaną w zakresie operacji pożyczkowych dokonywanych przez międzynarodowe instytucje finansowe. Ponadto trwają obecnie prace nad pierwszą oceną EFZR zgodnie z art. 17 rozporządzenia w sprawie EFZR[14].

Komisja przeznacza dodatkowe środki w celu zwiększenia swojej wiedzy eksperckiej na temat finansowania rozwoju, zwłaszcza jeżeli chodzi o wsparcie dla inwestycji sektora prywatnego, zarówno w siedzibie głównej, jak i w delegaturach Unii, aby zapewnić spełnienie spoczywającego na niej obowiązku ochrony budżetu Unii przy jednoczesnym zwiększaniu wpływu środków UE przeznaczonych na finansowanie współpracy na rozwój. Ponadto Komisja zwiększa swoje zdolności i wiedzę ekspercką w zakresie finansowania przez rozszerzenie zakresu szkoleń dla pracowników na temat finansowania rozwoju oraz zarządzania finansowego projektami, a także przez dalsze podnoszenie umiejętności swoich pracowników specjalizujących się w prawnych, finansowych i budżetowych aspektach instrumentów finansowych. Komisja będzie również w dalszym ciągu przyjmować ekspertów oddelegowanych z międzynarodowych instytucji finansowych, którzy specjalizują się w monitorowaniu parametrów ryzyka działań. Takie zwiększanie zdolności pomoże

[12] Analiza do celów decyzji gospodarczych (ADE), Bhul-Nielsen i in., „Ocena łączenia" („Evaluation of Blending"), grudzień 2016 https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/evaluation-blending-volume1_en.pdf

[13] Europejski Trybunał Obrachunkowy, „Skuteczność łączenia dotacji z regionalnych instrumentów inwestycyjnych z pożyczkami z instytucji finansowych w celu wsparcia polityki zewnętrznej UE", 2014 https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_16/SR14_16_PL.pdf

[14] https://ec.europa.eu/commission/publications/regulation-establishing-european-fund-sustainable-development-efsd-efsd-guarantee-and-efsd-guarantee-fund_en

Komisji w lepszej ochronie budżetu UE oraz w lepszym zarządzaniu przewidywanym wzrostem ekspozycji objętych gwarancjami budżetowymi po 2020 r.

Ponadto Komisja, we współpracy z ekspertami z międzynarodowych instytucji finansowych / instytucji finansowania rozwoju oraz innymi partnerami, jest w trakcie opracowywania specjalistycznego oprogramowania, które pomogłoby w modelowaniu ryzyka w ramach gwarancji EFSD+, przy uznaniu konkretnych wyzwań w krajach rozwijających się i krajach w okresie transformacji oraz na podstawie danych z baz danych o ryzyku dotyczącym globalnych rynków wschodzących. Przewiduje się, że oprogramowanie to zostanie oddane do dyspozycji wzmocnionej grupy specjalistów ds. zarządzania ryzykiem, która zostałaby oddelegowana do Komisji (Grupa ds. oceny technicznej gwarancji plus, GTAG+). Udzielanie porad eksperckich w sprawie profilu ryzyka i wynagrodzenia z tytułu gwarancji poprawi zdolność Komisji w zakresie identyfikowania portfeli projektów inwestycyjnych, które mają zostać objęte gwarancją. Ponadto przewiduje się zatrudnienie doświadczonego specjalisty ds. zarządzania ryzykiem w celu przewodniczenia grupie GTAG+.

Przygotowano także plany szkoleń dla delegatur Unii w zakresie gwarancji budżetowych oraz wykorzystania innowacyjnych instrumentów finansowych; są one w dalszym ciągu ulepszane, by można było je zrealizować zgodnie z nowymi priorytetami cyklu finansowego na lata 2021–2027.

W konkluzji nr 20 Rada PODKREŚLA, że państwa członkowskie UE powinny, we współpracy z Komisją Europejską, wzmocnić istniejące mechanizmy i, w razie potrzeby, pracować na rzecz lepszej koordynacji stanowisk UE na wielostronnych forach i w wielostronnych instytucjach rozwojowych, aby zapewnić bardziej spójny przekaz UE. Powinno to również obejmować koordynowanie stanowisk w kwestiach o znaczeniu strategicznym, w szczególności w Radzie EBOR.

Komisja Europejska i wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący zgadzają się, że wpływ Europy na wielostronnych forach i w instytucjach ds. rozwoju jest większy, kiedy przekaz UE jest bardziej spójny. Wspólne programowanie okazało się skuteczne i będzie usprawniane w ramach ISWMR, gdzie zaproponowano, by wspólne programowanie było „preferowanym podejściem”[15].

Aby umożliwić UE ustrukturyzowaną koordynację celów i priorytetów jej polityki oraz zachęcać do zbiorowych dyskusji, które mogą pomagać w zapewnieniu spójności europejskich stanowisk w poszczególnych międzynarodowych instytucjach finansowych i wielostronnych bankach rozwoju, można by zaproponować organizację corocznego posiedzenia z udziałem poszczególnych przedstawicieli i zainteresowanych stron z:

- państw członkowskich w zarządach międzynarodowych instytucji finansowych / wielostronnych banków rozwoju, tj. dyrektorów wykonawczych;
- właściwych ministerstw z państw członkowskich UE (tj. spraw zagranicznych / rozwoju i finansów);

[15] Artykuł 10 ust. 1 lit. b).

- właściwych służb Komisji/ESDZ.

Ponadto Komisja dostrzega korzyści wynikające ze zwiększenia zakresu wykorzystania grup roboczych Rady lub innych komitetów jako ustrukturyzowanego kanału koordynacji państw członkowskich w kwestiach strategicznych istotnych dla wielostronnych organizacji finansowych. Można by rozszerzyć dotychczasowe doświadczenia, jeżeli chodzi o Grupę Banku Światowego, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) lub Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB), w których to przypadkach dyskusje dotyczące koordynacji stanowisk odbywały się w Komitecie Ekonomiczno-Finansowym i Podkomitecie ds. Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Również delegatury Unii w miastach będących siedzibami organizacji wielostronnych i międzynarodowych instytucji finansowych / wielostronnych banków rozwoju mogą odgrywać pewną rolę przez regularne zwoływanie posiedzeń koordynacyjnych z europejskimi dyrektorami wykonawczymi lub innymi istotnymi przedstawicielami państw członkowskich UE, tak aby umożliwić lepszą debatę na temat europejskich stanowisk w zarządach i lepsze uzgodnienie tych stanowisk.

W konkluzji nr 21 Rada ZWRACA SIĘ do Komisji Europejskiej, by regularnie organizowała spotkania europejskich partnerów w zakresie finansowania rozwoju i partnerów wykonawczych w celu promowania harmonizacji strategii i podejść w dziedzinie finansowania rozwoju.

Służby Komisji, we współpracy z ESDZ oraz za pośrednictwem delegatur Unii, działają na rzecz promowania harmonizacji strategii i podejść wśród europejskich partnerów w zakresie finansowania i wdrażania rozwoju.

Wykorzystanie platform takich jak unijna platforma na rzecz instrumentów łączonych w ramach współpracy zewnętrznej (EUBEC)[16], sieć organów wymiaru sprawiedliwości czy posiedzenia dotyczące oceny technicznej platform na rzecz instrumentów łączonych służy zgromadzeniu najważniejszych międzynarodowych i europejskich instytucji finansowania rozwoju w celu omawiania najlepszych praktyk, zmieniających się podejść i lepszej koordynacji na korzyść zewnętrznej współpracy UE. We wspomnianych posiedzeniach, które odbywają się przez cały rok w różnych miejscach, uczestniczą zazwyczaj właściwe instytucje takie jak Grupa Banku Światowego, MFW, EBOR, EBI, Afrykański Bank Rozwoju (AfDB), Azjatycki Bank Rozwoju (ADB), Międzyamerykański Bank Rozwoju (IDB) oraz agencje na rzecz rozwoju z państw członkowskich UE; ponadto uczestniczą one także w odbywających się dwa razy do roku posiedzeniach MFW i Banku Światowego. Komisja rozszerza dialog również o nowe banki rozwoju, takie jak Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB), Nowy Bank Rozwoju, Islamski Bank Rozwoju itd., by badać obszary współpracy i partnerstwa.

---

[16] Platforma ekspertów ds. współpracy zewnętrznej utworzona w 2011 r., której ogólne cele to: poprawa jakości i skuteczności unijnych mechanizmów wykorzystujących instrumenty łączone w zakresie współpracy zewnętrznej i rozwoju, z należytym uwzględnieniem ram politycznych, które regulują stosunki UE z poszczególnymi krajami partnerskimi, szczególnie politykę rozwoju, sąsiedztwa i rozszerzenia UE.

Raz do roku Komisja organizuje dialogi wysokiego szczebla z wieloma międzynarodowymi instytucjami finansowymi, takimi jak MFW, AfDB, ADB, IDB i Grupa Banku Światowego (za pośrednictwem tzw. „Deep Dive"). Komisja zorganizowała spotkanie kilku z tych partnerów wysokiego szczebla przy okazji posiedzenia rady kierowniczej EFZR, które odbyło się dnia 22 stycznia 2020 r., i planuje ich ponowne spotkanie w marcu podczas zbliżającej się konferencji w sprawie Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych. Komisarz do spraw sąsiedztwa i rozszerzenia co roku zwołuje posiedzenie wysokiego szczebla w sprawie wzmocnionej współpracy z EBI, EBOR, MFW, Bankiem Światowym i Międzynarodową Korporacją Finansową (MKF), członkiem Grupy Banku Światowego. Ta inicjatywa na rzecz wzmocnionej współpracy rozpoczęła się w 2015 r. i umożliwiła uczestnikom organizację wspólnych misji i wspólnych działań w zakresie dialogu politycznego z kilkoma krajami partnerskimi w wybranych obszarach działania.

Kolejną platformą dostępną dla Komisji jest wspólne porozumienie o wzmocnionej współpracy i koordynacji. Wspólne porozumienia ułatwiają dyskusję na poziomie kadry kierowniczej wyższego szczebla, posiedzenia geograficzne na poziomie strategicznym i operacyjnym oraz posiedzenia tematyczne i *ad hoc* obejmujące różne sektory, takie jak sektor transportu i cyfryzacji. Za pośrednictwem tych konferencji i działań informacyjnych Komisja promuje współpracę między UE a jej partnerami wykonawczymi w zakresie wspólnych priorytetów strategicznych. We wspólnej nocie w sprawie wzmocnionej współpracy i koordynacji uzgodnionej w 2018 r. między Komisją a EBI przewidziano regularne dyskusje kadry kierowniczej wyższego szczebla, posiedzenia geograficzne na poziomie strategicznym i operacyjnym oraz posiedzenia tematyczne i *ad hoc* obejmujące różne sektory, takie jak sektor transportu i cyfryzacji. Celem jest wzmocnienie koordynacji polityki z EBI w trakcie całego cyklu projektowego, od identyfikacji do wdrożenia.

Na szczeblu krajów partnerskich europejskie instytucje finansowania rozwoju są regularnie zapraszane do udziału w misjach informacyjnych w ramach Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych oraz w forach biznesowych. W 2019 r. grupa zadaniowa Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych przeprowadziła łącznie dziewięć misji informacyjnych, które zorganizowano dla wybranych krajów Afryki i objętych polityką sąsiedztwa (Kamerunu, Angoli, Tunezji, Zambii, Kenii, Armenii, Somalii (w Etiopii), Senegalu, Sierra Leone). Ponadto przewiduje się co najmniej siedem misji informacyjnych dla krajów Afryki i objętych polityką sąsiedztwa (Ugandy, Rwandy/Burundi, Burkina Faso, Malawi, Demokratycznej Republiki Konga / Kongo-Brazzaville, Gwinei Bissau, Mozambiku/Madagaskaru) w 2020 r. Misji tych podejmują się specjaliści ds. współpracy na rzecz rozwoju w ramach Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych w Komisji posiadający wiedzę fachową w zakresie finansów i komunikacji, z silnym wsparciem ze strony delegatur Unii w odpowiednich krajach partnerskich. Europejskie instytucje finansowania rozwoju już aktywnie biorą udział w misjach informacyjnych w ramach Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych, które zazwyczaj obejmują sesje informacyjne z inwestorami, lokalnym sektorem prywatnym, urzędnikami państwowymi z krajów partnerskich oraz przedstawicielami z państw członkowskich UE i innymi istotnymi darczyńcami. Ponadto Komisja Europejska wspiera organizację ważnych forów biznesowych dla poszczególnych krajów, z udziałem kluczowych przedstawicieli sektora prywatnego, międzynarodowych instytucji finansowych, inwestorów i podmiotów rządowych. Fora te są ważnymi platformami, w ramach których uczestnicy wysokiego szczebla podejmują kwestie wyzwań i możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i promowania lokalnych i europejskich inwestycji w kraju.

Ponadto delegatury Unii, regularnie konsultując się z unijnymi instytucjami ds. rozwoju i finansów obecnymi na miejscu, organizują comiesięczne spotkania doradców gospodarczych w delegaturach

Unii i ambasadach w krajach partnerskich. Delegatury UE odgrywają również kluczową rolę w prowadzeniu regularnych warsztatów na temat inwestycji.

Komisja będzie nadal pracować nad ulepszeniem i wzmocnieniem tych istniejących spotkań technicznych i innych platform, jak stwierdzono w komunikacie Komisji z 2018 r. „W kierunku sprawniejszej architektury finansowej służącej inwestycjom poza Unią Europejską”[17].

W konkluzji nr 23 Rada ZWRACA SIĘ do Komisji Europejskiej i państw członkowskich, by tworzyły zachęty do zacieśniania współpracy między podmiotami finansowania rozwoju i podmiotami wykonawczymi o różnej skali, różnych profilach i różnych atutach w celu maksymalizacji wpływu na rozwój, w szczególności wspierając integracyjne partnerstwa z mniejszymi instytucjami rozwojowymi oraz jak najlepiej wykorzystując instrumenty, takie jak porozumienia o współpracy, współfinansowanie i procedury wzajemnego uznawania. ZWRACA SIĘ do Komisji Europejskiej, by opracowała mechanizmy w celu ułatwienia dostępu do finansowania unijnym podmiotom i instytucjom rozwojowym, w szczególności tym mniejszym.

Jak określono w art. 27 ust. 5 wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego ISWMR, w przyszłym EFSD+ przewiduje się wspieranie współpracy między kwalifikującymi się partnerami. Jak stwierdzono w komunikacie z września 2018 r., Komisja „wskazuje najpilniejszy priorytet i zachęca główne instytucje finansowe i rozwojowe, które zajmują się obecnie finansowaniem rozwoju na szczeblach krajowym i europejskim, aby [...] rozważyły przyjęcie podejścia opartego na ściślejszej współpracy”.

Może to w szczególności obejmować współfinansowanie odpowiednich projektów przez mniejsze i większe europejskie instytucje finansowania rozwoju. Komisja zapewni ustanowienie równych szans dla wszystkich partnerów wykonawczych.

Ponadto Komisja zdecydowanie zachęca do składania wniosków konsorcja instytucji finansowania rozwoju, w skład których wchodzi co najmniej jedna mała instytucja finansowania rozwoju. Jako ewentualne rozwiązanie Komisja analizuje istniejące możliwości przeznaczania niewielkiego odsetka całkowitej kwoty dostępnych środków na wnioski składane przez konsorcja instytucji finansowania rozwoju, na przykład za pośrednictwem rad zarządzających EFSD+. Po rozmowach z instytucjami finansowania rozwoju, prowadzonych np. w kontekście unijnej platformy na rzecz instrumentów łączonych w ramach współpracy zewnętrznej, można by również rozważyć wprowadzenie mechanizmów promowania wymiany informacji i doświadczeń między instytucjami finansowania rozwoju.

Przyszłe działania Komisji będą nadal ukierunkowane na wzmacnianie współpracy między podmiotami finansowymi działającymi na rzecz rozwoju poprzez promowanie wspólnych szkoleń i rozwój instrumentów pomocowych. Ponadto kilka międzynarodowych instytucji finansowych i instytucji państw członkowskich przygotowało lub obecnie przeprowadza proces oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów. Zakończenie oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów przez

---

[17] COM(2018) 644 final.

potencjalnych partnerów wykonawczych jest warunkiem wstępnym umożliwiającym uruchamianie przyszłych gwarancji budżetowych i działań łączonych za pośrednictwem większej liczby mniejszych europejskich instytucji finansowania rozwoju.

Proces oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów[18] obejmuje dziewięć[19] różnych filarów i jest jednym z warunków, których spełnienie jest wymagane w celu umożliwienia zarządzania pośredniego finansowaniem UE, w tym w ramach EFZR. Systemy, zasady i procedury tych podmiotów muszą zapewniać poziom ochrony interesów finansowych UE, który będzie odpowiadał poziomowi ochrony w ramach zarządzania bezpośredniego w kilku kluczowych obszarach, takich jak: zapewnianie finansowania osobom trzecim, system rachunkowości i niezależny audyt zewnętrzny. Komisja poszukuje obecnie sposobów na ułatwienie i wsparcie oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w celu dalszego wzmocnienia inkluzywności.

Kluczowy obszar nr 2: Działania komunikacyjne i informacyjne podejmowane i realizowane przez służby Komisji i ESDZ

W konkluzji nr 16 Rada ZWRACA SIĘ do Komisji Europejskiej i państw członkowskich, by – przy wsparciu ze strony Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) – przedstawiły propozycje dotyczące ogólnego budowania świadomości i formułowania narracji w odniesieniu do globalnej strategii UE na rzecz rozwoju oraz finansowania rozwoju, a także by zapewniły lepszą widoczność efektów tej strategii oraz lepsze informowanie o tych efektach, zarówno dla UE, jak i krajów partnerskich. ZACHĘCA wszystkie odnośne zainteresowane podmioty europejskie oraz państwa członkowskie, by omówiły takie propozycje z myślą o udoskonaleniu swoich strategii i działań komunikacyjnych.

Europejski konsensus w sprawie rozwoju, Sojusz Afryka-Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy oraz europejska polityka sąsiedztwa stanowią integralne elementy strategii i narracji komunikacyjnej UE. Opierając się na nich, służby Komisji, przy wsparciu ESDZ, dążą do maksymalnego zwiększenia wysiłków UE w zakresie działań informacyjnych poprzez formułowanie narracji i budowanie świadomości zgodnie z globalną strategią UE na rzecz rozwoju, mając na celu zwiększenie widoczności UE.

Realizowanych jest już kilka inicjatyw na rzecz skutecznej komunikacji w zakresie współpracy UE z krajami partnerskimi. Obejmują one kampanie w UE i w krajach partnerskich (w 2019 r. zorganizowano 15 imprez o tematyce biznesowej, z czego osiem w państwach członkowskich UE)

---

[18] C(2019) 2882 final, „w sprawie ustanowienia nowego zakresu zadań w odniesieniu do metodologii przeprowadzania oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów, który należy stosować na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046".

[19] Zakres działań w odniesieniu do oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/europeaid/funding/about-funding-and-procedures/audit-and-control/pillar-assessments_en

i koncentrują się na promowaniu wartości UE i wpływu wspólnych działań podejmowanych przez UE oraz dokonywanych przez nią inwestycji na całym świecie.

Ponadto w art. 36 proponowanego rozporządzenia ustanawiającego ISWMR przewiduje się dalsze środki służące wzmocnieniu komunikacji w zakresie inwestycji UE i jej partnerstw międzynarodowych poprzez nałożenie na kluczowe zainteresowane strony wymogu dopilnowania, aby odbiorcy finansowania unijnego uznali jego pochodzenie i zapewnili jego eksponowanie poprzez dostarczanie mediom i opinii publicznej ukierunkowanych informacji. Podczas gdy art. 20 ust. 2 lit. c) przewiduje dalsze środki wsparcia w odniesieniu do strategii komunikacyjnych, komunikacji instytucjonalnej i eksponowania priorytetów politycznych Unii, kluczowe podmioty wdrażające globalną strategię rozwoju UE muszą koniecznie pracować nad wzmocnieniem wysiłków UE w zakresie formułowania narracji i budowania świadomości. W szczególności może to obejmować:

- ściślejszą koordynację między instytucjami UE, państwami członkowskimi, instytucjami finansowania rozwoju i podmiotami wykonawczymi w celu poprawy wspólnych strategii i działań komunikacyjnych;
- zaprojektowanie marki, którą krajowe i ogólnounijne agencje rozwoju i banki wykorzystywałyby do oznaczania działań UE na rzecz rozwoju, w tym inwestycji; istnieje już marka „EU4", która jest szeroko stosowana w krajach Partnerstwa Wschodniego i powielana w wielu zastosowaniach i kontekstach (np. EU4Finance, EU4Energy itp.);
- opracowanie specjalnych korporacyjnych materiałów wizualnych w celu informowania społeczeństwa o działaniach finansowanych przez UE;
- testowanie nowych sposobów dotarcia do szerszego grona odbiorców poprzez projekty takie jak kampania Faces2Heart;
- opracowanie ukierunkowanych narzędzi dla konkretnych grup docelowych, takich jak podmioty wewnątrz UE, zainteresowane strony spoza UE i beneficjenci funduszy UE.

Kluczowy obszar nr 3: zdolności, operacjonalizacja i koordynacja wewnętrzna wysiłków podejmowanych i realizowanych przez Komisję Europejską z pomocą ESDZ

W konkluzji nr 17 Rada PODKREŚLA rolę Komisji Europejskiej i ESDZ w zwiększeniu operacyjności unijnej polityki rozwojowej, w tym poprzez lepszą koordynację wszystkich europejskich podmiotów polityki rozwojowej, przy jednoczesnym stosowaniu się do szerszych wskazówek politycznych udzielanych przez Radę, szczególnie w odniesieniu do celów rozwojowych. ZWRACA SIĘ do nich o wzmocnienie ich wewnętrznej koordynacji oraz ich współpracy z państwami członkowskimi, m.in. w ramach dialogu politycznego oraz strategii krajowych i regionalnych.

Komisja, przy wsparciu ESDZ, zwiększa swoje wysiłki na rzecz modernizacji i wprowadzenia w życie unijnej polityki rozwojowej, skuteczniej koordynując wszystkie podmioty europejskie. Czyni ona postępy w kierunku lepszej koordynacji wewnętrznej, jak również zacieśnienia współpracy z państwami członkowskimi, m.in. w zakresie przygotowywania dialogów politycznych oraz strategii krajowych i regionalnych. W kilku państwach nawiązano ścisłą współpracę między delegaturami UE a ambasadami państw członkowskich. Współpraca ta będzie dalej wzmacniana przez takie

instrumenty, jak Europejski plan inwestycji zewnętrznych, który jest kluczowym narzędziem w tym zakresie.

Wniosek w sprawie rozporządzenia ustanawiającego ISWMR przewiduje ujednolicenie istniejących instrumentów poprzez wspólne zarządzanie i podejście faworyzujące myślenie strategiczne (ang. „policy first"). Będzie to miało kluczowe znaczenie dla zapewnienia skutecznej i spójnej koordynacji wewnętrznej. Ponadto we wniosku wyraźnie wzywa się do wzmocnienia koordynacji między Unią a państwami członkowskimi (art. 8 ust. 5). Ponadto w art. 8, 10, 11 i 12 proponuje się pluralistyczny proces, w tym wspólne programowanie z państwami członkowskimi i konsultacje z partnerami wykonawczymi, krajami partnerskimi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i władzami lokalnymi.

Polityka rozwojowa UE jest obecnie wdrażana za pomocą szerokiego wachlarza ram i mechanizmów, które można by rozszerzyć w celu dalszego zwiększenia ich skuteczności. Platformy regionalne, takie jak rady strategiczne i operacyjne Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych oraz formacje konsultacyjne, takie jak EUBEC lub sieć organów wymiaru sprawiedliwości, skupiają przedstawicieli Unii, państw członkowskich, partnerów wykonawczych i ekspertów ds. rozwoju, umożliwiając UE korzystanie z bogactwa dostępnej wiedzy fachowej, pod politycznym kierownictwem Rady.

Idąc dalej, Komisja będzie nadal współpracować z zainteresowanymi stronami w ramach struktury zarządzania EFSD+, począwszy od programowania cyklu finansowego 2021–2027, który ma się opierać przede wszystkim na celach polityki UE, niezależnie od istniejących i przyszłych narzędzi i partnerów. Wspólne programowanie stanie się „opcją preferowaną" w ramach ISWMR, co przyczyni się do wspierania współpracy i koordynacji w zakresie finansowania inwestycji.

W konkluzji nr 22 Rada ZWRACA SIĘ do Komisji Europejskiej i państw członkowskich, by zacieśniły współpracę między istniejącymi europejskimi centrami wiedzy i instytutami badawczymi w dziedzinie rozwoju, aby stworzyć skuteczniejsze powiązania między unijnymi i międzynarodowymi badaniami w dziedzinie rozwoju a kształtowaniem polityki, udzielać wsparcia na rzecz upowszechniania studiów w dziedzinie rozwoju oraz propagować w UE uczenie się o sprawozdawczości i pomiarze wpływu na rozwój. Powinny one również zastanowić się nad działaniami na rzecz utworzenia wspólnej platformy zawierającej informacje m.in. o bieżących i planowanych projektach, warunkach finansowania, w stosownych przypadkach, oraz o partnerach wykonawczych, aby zapewnić kompleksowy obraz działań UE, z uwzględnieniem istniejących narzędzi.

Posiedzenia ministerialne Rady do Spraw Zagranicznych dotyczące rozwoju dostarczają wskazówek politycznych w kwestiach polityki rozwojowej, w tym finansowania inwestycji wspierających rozwój. Ministrowie regularnie omawiali te tematy, ostatnio w dniu 26 listopada 2019 r., kiedy to zaprosili kierownictwo europejskich instytucji finansowych na posiedzenie ministerialne. Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych również odegrała kluczową rolę w zapewnieniu niezbędnych rozmów między kluczowymi europejskimi podmiotami w dziedzinie finansów i rozwoju.

Ponadto posiedzenia dyrektorów generalnych UE ds. rozwoju służą jako platformy do dyskusji na temat działań UE na rzecz rozwoju. Ostatnie posiedzenie odbyło się w dniu 26 listopada 2019 r. w Brukseli i dotyczyło tego, w jaki sposób instytucje finansowania rozwoju mogą maksymalnie zwiększyć swój wkład w osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju oraz potencjalnych możliwości oferowanych przez Europejski plan inwestycji zewnętrznych.

Obecnie trwają prace mające na celu ustanowienie platform zawierających informacje o realizowanych i planowanych projektach. Trzy lata temu Komisja utworzyła Inicjatywę na rzecz koordynacji inwestycji w południowym regionie Morza Śródziemnego (AMICI), aby pomóc w mierzeniu wpływu na rozwój. AMICI jest wspólną pojedynczą bazą danych, opracowaną przez ekspertów Komisji w dziedzinie rozwoju i finansowania, dotyczącą projektów realizowanych w regionie objętym polityką sąsiedztwa, i obejmuje projekty rozwojowe UE, państw członkowskich i międzynarodowych instytucji finansowych. Dzięki tej bazie danych Komisja może gromadzić, analizować i filtrować dane ze wszystkich projektów realizowanych w ciągu ostatnich trzech lat.

Ponadto „EU Aid Explorer" służy jako wyjątkowe narzędzie i punkt kompleksowej obsługi w zakresie informacji o finansowaniu: ułatwia koordynację działań darczyńców, zapewnia przejrzystość i zwiększa odpowiedzialność wobec obywateli. „EU Aid Explorer" umożliwia użytkownikom znalezienie kompleksowych danych zagregowanych, a także szczegółowych informacji na temat międzynarodowych projektów rozwojowych finansowanych przez UE i jej państwa członkowskie, dzięki wykorzystaniu danych Komisji Europejskiej oraz otwartych danych publikowanych przez państwa członkowskie UE w ramach systemu sprawozdawczości wierzycieli OECD (CRS) i standardu inicjatywy na rzecz przejrzystości pomocy (IATI).

Komisja rozważa wykorzystanie bazy danych w odniesieniu do innych działań zewnętrznych i regionów. Komisja ocenia również możliwość utworzenia „centrum doskonałości" w zakresie wiedzy na temat rozwoju za pośrednictwem unijnych ośrodków analitycznych oraz ewentualnego dalszego zaangażowania unijnych grup ośrodków analitycznych ds. międzynarodowej współpracy UE na rzecz zrównoważonego rozwoju na świecie.

W konkluzji nr 24 Rada ZACHĘCA do określenia wspólnych norm i modeli biznesowych w celu zaangażowania sektora prywatnego w realizację polityki rozwojowej, na podstawie zasad OECD i instytucji finansowania rozwoju dotyczących finansowania mieszanego.

W swoim komunikacie „Większa rola sektora prywatnego w osiąganiu trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w krajach rozwijających się”[20] Komisja przedstawiła sześć kryteriów wsparcia podmiotów sektora prywatnego w ramach swoich zasad wzmacniania roli sektora prywatnego we współpracy UE na rzecz rozwoju. Kryteria te mają również zastosowanie do operacji łączonych i gwarancyjnych UE i są spójne z pięcioma zasadami OECD dotyczącymi finansowania mieszanego[21].

W swoich konkluzjach dotyczących komunikatu Rada poparła zasady i kryteria zaproponowane w odniesieniu do współpracy z sektorem prywatnym i wsparcia dla niego oraz zwróciła się do Komisji i państw członkowskich o określenie sposobu ich konkretnego stosowania. W związku z tym Komisja szerzej omówiła zasady i kryteria z państwami członkowskimi w ramach grupy ekspertów UE ds. rozwoju sektora prywatnego oraz spotkania dyrektorów generalnych UE ds. rozwoju.

Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej jest istotnym elementem działalności sektora prywatnego zarówno w Europie, jak i w krajach partnerskich. Łącząc działania dobrowolne i obowiązkowe, w ciągu ostatnich lat Komisja podejmowała starania mające na celu promowanie odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz wdrożenie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka. W marcu 2019 r. Komisja opublikowała dokument roboczy służb Komisji zawierający przegląd postępów w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz biznesu i praw człowieka[22].

Komisja monitorowała również prace grupy roboczej instytucji finansowania rozwoju ds. zasad finansowania mieszanego na warunkach preferencyjnych dla projektów sektora prywatnego.[23] Zasady te mają obecnie zastosowanie do wdrażania działań łączonych, w tym w odniesieniu do zasady minimalnego dotowania, która oznacza, że wkłady darczyńców powinny wynosić minimum kwoty niezbędnej do zapewnienia rentowności danego projektu pod względem ekonomicznym i finansowym.

Komisja włączyła powyższe zasady i kryteria do swoich wytycznych dotyczących instrumentów łączonych, które będzie dalej aktualizować w 2020 r.

---

[20] COM(2014) 263 final.
[21] http://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/blended-finance-principles/
[22] SWD(2019) 143 final.
[23] Grupa robocza instytucji finansowania rozwoju ds. zasad finansowania mieszanego na warunkach preferencyjnych dla projektów sektora prywatnego – wspólne sprawozdanie, aktualizacja z października 2018 r. https://www.edfi.eu/wp/wp-content/uploads/2018/10/DFI-Blended-Finance-Report-OCT-2018.pdf

Podsumowanie

Komisja z zadowoleniem przyjmuje terminowe wytyczne Rady i będzie nadal z nią współpracować w celu osiągnięcia priorytetów i celów UE w odniesieniu do przyszłej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju. Jest również gotowa do podjęcia dalszych kroków w celu poprawy koordynacji i współpracy między podmiotami zaangażowanymi w realizację unijnej polityki rozwojowej. W związku z tym w przyszłych działaniach opracowywanych przez Komisję uwzględnione zostaną teki odpowiednich komisarzy w celu zaproponowania nowego kompleksowego mechanizmu koordynacji służącego zapewnieniu, aby UE, jej państwa członkowskie i międzynarodowe instytucje finansowe, w których mają one udziały, wspólnie wykorzystywały swoje znaczne zdolności w zakresie pomocy finansowej w sposób spójny, promujący wartości i cele strategiczne UE.

Jak szczegółowo opisano w niniejszym sprawozdaniu, służby Komisji, przy wsparciu ESDZ[24], pracują nad wdrożeniem zaleceń grupy mędrców i konkluzji Rady. Z realizacją szeregu środków mających na celu uproszczenie, usprawnienie i znaczne wzmocnienie infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju oczekuje się na zatwierdzenie wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego ISWMR, podczas gdy wiele innych jest już wdrażanych. Komisja oczekuje również na wkład, jakiego Rada zażądała od EBI i EBOR, w szczególności na ich propozycje dotyczące zacieśnienia współpracy między tymi dwiema instytucjami oraz z europejskimi i innymi instytucjami finansowania rozwoju. Należy wprowadzić dalsze środki w celu zbadania innych obszarów zgodnie z sugestiami grupy mędrców i Rady.

Ponadto Komisja popiera konkluzje Rady zachęcające państwa członkowskie do wzmocnienia ich poczucia odpowiedzialności za politykę rozwojową UE poprzez większe zaangażowanie, regularny udział w kształtowaniu polityki, dalsze wytyczne strategiczne, a także skuteczniejsze współdziałanie i koordynację z Komisją Europejską i wysokim przedstawicielem / wiceprzewodniczącym. Komisja broni tego podejścia, które jest zgodne z globalną strategią na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, wzywającą do bardziej elastycznej i zintegrowanej Unii oraz z Europejskim konsensusem w sprawie rozwoju – wspólną wizją UE dotyczącą współpracy na rzecz rozwoju oraz z ramami uzgodnionymi w agendzie 2030 i planie działania z Addis Abeby zarówno dla UE, jak i jej państw członkowskich.

[24] Zgodnie z art. 2 ust. 2 decyzji Rady 2010/427.